

7 Ağustos 2019

Türkiye: Ondokuz LGBTİ+ hakları savunucusuna “kanuna aykırı toplantı ve yürüyüşlere katılma” ve “ihtara rağmen kendiliğinden dağılmama” suçlamaları ile dava açıldı

5 Ağustos 2019 tarihinde ondokuz LGBTİ+ hakları savunucusuna, 10 Mayıs 2019 tarihinde gerçekleşen ODTÜ LGBTİ+ Onur Yürüyüşüne katıldıkları için “kanuna aykırı toplantı ve yürüyüşlere katılma” ve “ihtara rağmen kendiliğinden dağılmama” suçlamaları ile dava açıldı.

[ODTÜ LGBTİ+ Dayanışması](#), 1996 yılında ODTÜ’de toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanmak, LGBTİ+fobi ile mücadele etmek ve kampüsü LGBTİ+ bireyler için güvenli bir alan haline getirmek amacıyla kurulmuş bir öğrenci topluluğudur. Son yıllarda öğrencilerin kampüs içinde düzenledikleri LGBTİ+ temalı bazı etkinlikler, etkinliklerin düzenlendiği binalarda elektriklerin kesilmesi ya da emniyet güçlerinin kampüse çağırılması gibi yöntemlerle Rektörlük tarafından engellenmiş ve etkinlikleri düzenleyen bazı öğrencilere idari soruşturma açılmıştı. Ancak topluluk 2011’den beri her yılın Mayıs ayında kampüs içerisinde LGBTİ+ Onur Yürüyüşü düzenlemeye devam ediyordu.

18 Kasım 2017 tarihinde, Ankara Valiliği OHAL koşullarını gerekçe göstererek, LGBTİ+ temalı etkinlikleri süresiz olarak yasakladığını ilan etti. Ancak OHAL’in Temmuz 2018 tarihinde sona ermesine rağmen, Ankara Valiliği yasağı sonlandırmadı. Aksine 3 Ekim 2018 tarihinde kolluk güçlerini ve diğer ilgili yetkilileri aynı gerekçelerle verilen yeni bir LGBTİ+ etkinlik yasağı ile ilgili bilgilendirdi ve yasağın ne zaman sona ereceğine ilişkin hiçbir bilgi vermedi.

19 Nisan 2019 tarihinde, Ankara Bölge İdare Mahkemesi 12. İdari Dava Mahkemesi LGBTİ+ etkinliklerine ilişkin OHAL döneminde verilen genel yasaklama kararını, hukuka aykırı olduğu gerekçesiyle iptal etti. Mahkeme, Ankara’da uygulanan yasağın OHAL koşulları altında dahi süre bakımından sınırsız olduğunu, yasaklanan eylemlerin niteliğine ilişkin bir sınırlama ve belirlilik de olmadığını belirterek söz konusu yasağın hukuka uygun olmadığına hükmetti. Mahkeme ayrıca, etkinliklere dönük bir güvenlik tehdidi olduğu takdirde, etkinliği yasaklamak yerine kolluk tedbirleri alınması gerektiğini de belirtti. 3 Ekim 2018 tarihli genel yasak kararına ilişkin ise hukuki süreç devam etmekle birlikte, OHAL koşullarında dahi bu şekilde genel ve süresiz bir yasak konulamayacağı ve dolayısıyla 3 Ekim 2018 tarihli yasağın da açıkça hukuka aykırı olduğu tespit edilmiş oldu.

ODTÜ 9. LGBTİ+ Onur Yürüyüşü’nün gerçekleşeceği tarihten birkaç gün önce 6 Mayıs 2019 tarihinde, ODTÜ Rektörü Mustafa Verşan Kök öğrencilere, öğretim görevlilerine ve mezunlara gönderdiği bir e-postayla, 9. Onur Yürüyüşüne izin verilmeyeceğini, zira Ankara’da LGBTİ+ etkinliklerine ilişkin halen yürürlükte olan bir yasaklama kararı olduğunu ve belirtilen günlerde kampüste “gerekli güvenlik önlemlerinin alınması için” Ankara Emniyet Müdürlüğü birimleri ile görüşüldüğünü belirtti. 10 Mayıs 2019 tarihinde aralarında öğrencilerin ve öğretim görevlilerinin bulunduğu kalabalık bir grup yürüyüşü gerçekleştirmek üzere ODTÜ kampüsünde toplanmaya başladı. Ancak Rektörün çağrısı ile üniversiteye gelen güvenlik güçleri toplanan öğrencilere plastik mermi, biber gazı ve fiziksel güç kullanarak müdahale etti. Polis müdahalesi sırasında bir öğretim görevlisi ve 21 öğrenci gözaltına alındı ve gece geç saatlerde hepsi serbest bırakıldı. Bu olayın üzerine, üniversite yönetimi yürüyüşe katılan öğrenciler hakkında idari soruşturma başlattı. 5

Ağustos 2019 tarihinde ise yürüyüşe katılan ondokuz LGBTİ+ hakları savunucusu, “kanuna aykırı toplantı ve yürüyüşlere katılma” ve “ihtara rağmen kendiliğinden dağılmama” suçlamaları ile kendilerine dava açıldığını öğrendi. Davanın ilk duruşması 12 Kasım 2019 tarihinde gerçekleşecek.

Bu olayın ertesinde ODTÜ Onur Yürüyüşüne katılan LGBTİ+ hakları savunucuları öğrenciler, sosyal medya üzerinden birçok tehdit ve hakarete, karalama kampanyasına ve yargısal tacize maruz kaldı. ODTÜ LGBTİ+ Dayanışma üyesi öğrenciler, isimlerinin ve fotoğraflarının paylaşıldığı yazılar ile hükümet yanlısı gazetelerde “sapkınlar” ve “teröristler” olarak tanıtıldı ve düzenli olarak hedef gösterildi.

Ayrıca Haziran ayında, Kredi ve Yurtlar Kurumu, Ankara İl Emniyet Müdürlüğü'nün ilgili yazısı üzerine ODTÜ LGBTİ+ Onur Yürüyüşü'ne katılan öğrencilerin burs ve kredilerinin kesileceğini bildirdi ve öğrencilerden kuruma olan borçlarını ödemelerini talep etti. Tam olarak kaç öğrenciye bu bildirim yapıldığı bilinmemekle birlikte, öğrencilerin burs ve kredilerinin kesilmesinin gerekçesi ve yürüyüşe katılan kaç öğrencinin burs ve kredisinin kesildiği hakkında TBMM'ye bir soru önergesi sunuldu.

Tüm bunların yanı sıra, 30 Haziran 2019 tarihinde, ODTÜ Mezuniyet töreni öncesi sabahın erken saatlerinde ODTÜ Onur Yürüyüşüne katılmış ya da başka şekillerde yürüyüşü desteklemiş olan (aralarında iki ODTÜ LGBTİ+ Dayanışma üyesinin de bulunduğu) altı öğrencinin evine Terörle Mücadele Şube Müdürlüğü ekipleri tarafından polis baskını yapıldı. O sırada evlerinde bulunan dört öğrenci gözaltına alındı, ifadelerinin ardından akşam saatlerinde serbest bırakıldı. Baskın sırasında evde bulunmadıkları için gözaltına alınamayan diğer iki öğrencinin ifadeleri ise ilerleyen günlerde alındı. Öğrencilere sorguları sırasında cinsel yönelimleriyle ilgili soruların yanı sıra mezuniyette gerçekleştirmek üzere planladıkları bir protesto olup olmadığı, “Gezi protestolarına benzer bir şey” organize etmeye çalışıp çalışmadıkları ve “terör örgütleri” ile bağlantılarının olup olmadığı soruldu. Soruşturma hakkında gizlilik kararı olması nedeniyle öğrenciler kendilerine açılan soruşturmanın içeriğine ve yöneltilen suçlamaların detaylarına ilişkin başka bir bilgi edinemedi.

Front Line Defenders ODTÜ Rektörlüğünü, açıkça hukuka aykırı olan LGBTİ+ etkinlik yasağına dayanarak ve emniyet güçlerini üniversiteye çağırmak suretiyle öğrencilerin barışçıl toplanma ve gösteri yürüyüşü düzenleme haklarını ihlal ettiği için kınamaktadır. Front Line Defenders öğrencilerin Türk hukuku ve uluslararası hukuk altında korunan ifade özgürlüğü ile barışçıl toplanma ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkını icra ettikleri gerekçesiyle hedef alındığına inanmaktadır. Front Line Defenders ayrıca Türkiye'deki LGBTİ+ hakları savunucularının uzun süredir marjinalize ve kriminalize edilmesinden ve barışçıl toplanma ve gösteri yürüyüşü haklarını kullanan savunucuların polis şiddetine maruz kalmasından büyük endişe duymaktadır.

Front Line Defenders ODTÜ Rektörlüğüne, öğrencilerin barışçıl toplanma ve gösteri yürüyüşü düzenleme haklarını ihlal etmeye son vermesi, öğrencilere yönelik açılan idari soruşturmaların kapatılması, üniversite kampüsünün LGBTİ+ öğrenciler ve LGBTİ+ hakları savunucuları için güvenli bir alan haline getirilmesi, öğrencilerle yönetim arasında sağlıklı iletişim kanalları oluşturması, ve emniyet güçlerini kampüse davet etme tedbirinin yalnızca öğrencilerin güvenliği için gerekli ve zorunlu olduğu istisnai durumlarda ve son çare olarak göz önünde bulundurulması yönünde çağrıda bulunmaktadır.

Front Line Defenders Türkiye otoritelerine:

1. ODTÜ LGBTI+ Onur Yürüyüşüne katılan LGBTI+ hakları savunucularına yönelik tüm suçlamaların derhal düşürülmesi ve devam eden soruşturmaların kapatılması,
2. Polis memurlarının hukuka aykırı güç kullanımı iddialarının derhal tarafsız bir şekilde soruşturularak sorumlu polis memurlarının uluslararası standartlara uygun olarak yargılanması,
3. Türkiye'deki tüm insan hakları savunucularının meşru insan hakları faaliyetlerini misilleme korkusu olmaksızın ve herhangi bir kısıtlamaya maruz bırakılmadan yürütebilmelerinin garanti altına alınması çağrısında bulunmaktadır.